



# TDSD

## Bülteni

EYLÜL 2024

ICT Yönetim  
Kurulu  
Toplandı

Ormansızlaşma  
Yönetmeliği

Derinin  
Çevresel Etkisi  
Rehberi

# BAŞKAN'DAN

Değerli Meslektaşlarım

2024 yılının üçüncü çeyreğinde yeni bültenimiz ile karşınızdayız. Yılın ilk 9 ayında 1,16 milyar dolar ihracat yapmayı başaran tüm sektör mensuplarımızı yürekten tebrik ederim.

2024 yılının durgun hali devam ediyor. Buna rağmen hepimizin üretmeye ve ihracatı geliştirmeye çaba sarfettiğini görebiliyoruz. Durgunluğun ne zaman sona ereceğini kestirmek zor olsa da bir nokta da mutlaka yukarı yönlü bir hareketin geleceğinden şüphemiz yok.

Bültenimizin bu sayısında Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında gerçekleştirdiğimiz faaliyetler ve sektörel gelişmeleri paylaşıyoruz. Avrupa Birliği'nin Yeşil Mutabakat adı altında uygulamaya koyduğu çevre ve sosyal alanlardaki düzenlemeler olağan hızı ile devam ediyor. Her fırsatta ifade ettiğimiz gibi mevcut durgunluğu AB Yeşil Mutabakatının tam olarak yerleştiği ve üretimin yeniden hayat bulduğu dönemlerine yönelik hazırlıklar ile geçirmek şu an için yapılabilecek en faydalı çabalardan bir tanesi. Bu kapsamda geliştirdiğimiz URGE projemiz ile biz de bu çabalara katkı sağlamaya devam ediyoruz. 2023 yılı son çeyreğinde başlattığımız LCA (Life Cycle Assessment) çalışmasını Eylül ayı içerisinde tamamladık. Özellikle 2025 yılı itibarıyla Avrupa'da başlayacak olan Sürdürülebilirlik Raporlaması kapsamında müşterilerimizin bizden talep edeceği bilgileri hazırlama ve onlarla paylaşma noktasındaki hazırlıklarımızdan birisini tamamlamış olduk. Şimdi de sırada Sosyal Uygunluk Yönetim Sistemi Danışmanlığı faaliyetimiz var. Bu faaliyet için de sona gelmiş bulunuyoruz. SA8000 standardının kurucusu olan SAI (Social Accountability International) ile sözleşme imza aşamasına gelindi. Bu Danışmanlık faaliyetimiz de yine Ticaret Bakanlığımızın URGE kapsamındaki finansal desteği ile gerçekleşiyor olacak.

Eylül ayında gerçekleşen Lineapelle fuarını hep birlikte geride bırakmış olduk. Durgunluğun yansıdığı fuar süresince Başkanlık görevini yürüt-



tüğüm International Council of Tanners Yönetim Kurulu toplantısını da gerçekleştirdik. Sektörün alternatif materyaller nedeniyle karşı karşıya kaldığı haksız rekabet durumu, Avrupa Birliği Ormansızlaşma Yönetmeliği'nin sığır ham derilerine yönelik izlenebilirlik isteği gibi çok önemli konuları değerlendirme fırsatı bulduk. Ekim ayı içerisinde AB Ormansızlaşma Yönetmeliğinin 12 ay süreyle ertelendiğine ilişkin sevindirici haber gelmiş olsa da aslında tam hazırlık için 12 ay daha zaman kazandığımız gerçeğinden başka bir şey ifade etmiyor. Bu değişime mutlaka hazır olmamız gerekiyor aksi halde AB'ye olan büyükbaş yarı işlenmiş ve bitmiş deri ihracatımızın durması gibi büyük bir risk bekliyor.

Geçtiğimiz üç ay içerisinde neler yaşandığına ve Türkiye Deri Sanayicileri Derneği olarak neler yaptığımıza ilişkin detayları bültenimiz içeriğinde sizlerle paylaştık.

Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere esenlikler dilerim.

# TDSD Başkanı Burak Uyguner

Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Sayın Oruç Baba İnan ile

Ankara'daki makamında bir araya geldi. Sayın Bakan Yardımcımız ile olan görüşme gündemi oldukça yoğun olan Başkanımız, sektörün mevcut durumu, ihracat, Avrupa Birliğindeki sürdürülebilirliğe ilişkin yasal düzenlemelerin Türk deri sektörüne etkisi, Başkanlığını yaptığı International Council of Tanners'ın bu yıl Bakü'de düzenlenecek COP29 toplantısına katılımı ve bu toplantıda deri sektörü adına verilecek mesajları değerlendirdi.



**Bakan Yardımcımıza  
ziyaret**

TDSD Başkanı Sayın Burak Uyguner Sanayi ve Teknoloji Bakan Yardımcısı Sayın Oruç Baba İnan'ı ziyaret etti.

# TDSD Başkanından Gerede'ye anlamlı ziyaret.

TDSD Başkanı Sayın Burak Uyguner Gerede TSO Başkanı Sayın Ersin Kaşka'yı makamında ziyaret etti.

Türk deri sektörü üretiminde önemli bir yere ve paya sahip Gerede'de Gerede Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sayın Ersin Kaşka ve Gerede'deki TDSD üyeleri ile bir araya gelen TDSD Başkanı Sayın Burak Uyguner sektörel gelişmeleri TSO Başkanı ve Gerede'deki üyelerle birlikte değerlendirdi. Görüşmede Gerede'nin mevcut deri üretimi, Gerede Deri OSB'deki gelişmeler hakkında bilgiler paylaşılan Gerede TSO Başkanı Sayın Ersin Kaşka yapımı tamamlanan yeni arıtma tesisi ile birlikte Gerede'nin sürdürülebilir deri üretimine yönelik yarışta elde edecekleri kazanımlar hakkında da bilgi verdi. Toplantıya katılan TDSD üyeleri de hem kendi üretimleri hem de katıldıkları fuarlar hakkındaki görüşlerini paylaştı.



## Sektör Buluşmaları

Gerede TSO Başkanı Sayın Ersin Kaşka TDSD Başkanı Sayın Burak Uyguner'i ağırladı.



# Bloomberg HT yayınına katılan TDSD Başkanı

Sayın Burak Uyguner

Sektörle ilgili gelişmeler ve sektörel ihracat hakkında bilgiler paylaştı. Sayın Didem Arslanoğlu'nun sunucusu olduğu "İş Dünyası" programında canlı yayın konuğu olan Sayın Uyguner Türk deri sektörünün mevcut durumu hakkında çeşitli bilgiler paylaştı. Özellikle vegan, suni v.b. terimlerle doğal deri gibi gösterilmeye çalışılan alternatif malzemelere karşılık küresel ölçekte deri sektörü olarak yapılan çalışmalara değindi. Düşüş trendi devam eden ihracatımıza rağmen Türk deri sektörünün gelecek beklentilerinin pozitif yönde olduğunu kaydeden Sayın Uyguner, gelecekteki beklentileri doğru anlamanın, mevcut değişim rüzgarlarının beraberinde ne getireceğini görmeyen de önemine değindi.



İş Dünyası

Canlı yayın konuğu olan Sayın Burak Uyguner Türk deri sektörünü anlattı.

# International Council of Tanners

Yönetim Kurulu, Başkanımız Sayın Burak Uyguner başkanlığında

Milano'da toplandı. İtalya'nın Milano şehrinde gerçekleşen Lineapelle fuarının ilk gününde bir araya gelen International Council of Tanners Yönetim Kurulu üyeleri gündemindeki konuları değerlendirdi. ABD, Çin, Brezilya ve başta İtalya olmak üzere deri üretici AB ülkelerinin ulusal derneklerin temsilcilerinin katıldığı toplantıda alternatif malzemeler, derinin çevresel etkisi, Avrupa Birliği Yeşil Mutabakatı kapsamında gelen yeni uygulamalar ve gereklilikler gibi birçok sektörel konu ele alındı. Özellikle Avrupa Birliği'ne yönelik büyükbaş yarı işlenmiş ve bitmiş deri ihracatını kapsayan ve sığır ham derilerinin elde edildiği hayvanların doğduğu, büyüdüğü çiftliklerin koordinatlarının Avrupa Birliği Komisyonuna bildirilmesini zorunlu kılan AB Ormansızlaşma Yönetmeliği geniş bir çerçevede değerlendirildi. Türk deri sektörü ile birlikte Avrupa Birliği ülkelerine ihracatı olan tüm ülkeleri ilgilendiren bu gelişme aynı zamanda Avrupalı üreticilerin de dünyadan tedarik ettiği yarı işlenmiş ve bitmiş derilerin tedarikinde kesinti olması anlamına geliyor. AB üyesi ülkelerin üreticilerini de deriden etkileyen bu yeni yasal gereklilik karşısında atılacak adımlar geniş bir şekilde gündeme alındı. Deri üretiminin ormansızlaşmaya yol açmadığı ve bu sebeple yasal düzenleme kapsamının dışına alınması yönelik Avrupa Birliği Komisyonu nezdinde yapılacak lobi girişimleri başta olmak üzere yasal düzenleme dışına alınamaması halinde uyum süreci ile ilgili bütün olası çözümler masaya yatırıldı.



**İzlenebilirlik**

AB Ormansızlaşma Yönetmeliği ve derinin izlenebilirliği değerlendirildi.

# TDSD üyeleri Ticaret Bakanlığı'nın URGE desteğinden yararlanarak

LCA (Life Cycle Assessment) Danışmanlık faaliyetini tamamladı.

Türkiye Deri Sanayicileri Derneği (TDSD), yaşam döngüsü değerlendirmesi için on tabakhaneyi bir araya getirdi ve önemli sürdürülebilirlik sonuçlarına ulaştı. Türkiye Deri Sanayicileri Derneği tarafından yürütülen ve Ticaret Bakanlığının URGE destek kapsamına aldığı "Deri Sektöründe Sürdürülebilir İhracat için Yeşil Mutabakata Uyum Projesi" ile Türkiye Deri Sanayicileri Derneği üyelerinden on tabakhane, çevresel etkilerini Yaşam Döngüsü Değerlendirmesi (LCA) Danışmanlık faaliyeti ile öğrenmek, anlamak ve çevresel iyileştirme stratejilerini ortaklaşa geliştirilmek üzere bir araya geldi. Bu proje, katılımcı tabakhaneler içinde sürdürülebilirlik uygulamalarını geliştirmeye yönelik orta vadeli bir stratejinin parçasıdır. Bu çabalar sayesinde aşağıdaki önemli sonuçlar elde edilmiştir:

- 10 üretim tesisi, doğru ve uygulanabilir bilgiler sağlamak amacıyla birincil veriler kullanılarak karakterize edilmiştir.
- 33 deri ürünü, çevresel etkilerini anlamak ve azaltmak için detaylı bir şekilde gözden geçirilmiştir.
- Deri üretiminde kullanılan 924 kimyasal ürün, çevresel ayak izini azaltma fırsatlarını belirlemek için gözden geçirilmiş ve karakterize edilmiştir.



- 77 proses reçetesi, süreçleri optimize etmek ve sürdürülebilirliği artırmak için kapsamlı bir şekilde incelenmiştir.
- Üretim döngüsündeki 620 operasyon, iyileştirme ve yenilik alanlarını belirlemek için haritalanmış ve karakterize edilmiştir.

LCA

Ticaret Bakanlığı tarafından desteklenen LCA Danışmanlık faaliyetinden önemli kazanımlar elde edildi.

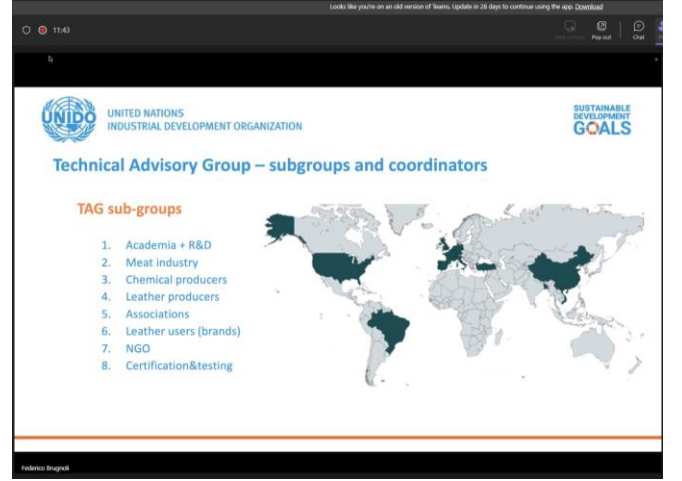
# International Council of Tanners ve UNIDO

İş birliğinde derinin çevresel etkisinin belirlenmesine ilişkin teknik bir rehber hazırlanıyor.

Başkanlığını Sayın Burak Uyguner'in yürüttüğü International Council of Tanners, UNIDO (Birleşmiş Milletler Sanayi Kalkınma Teşkilatı) ile iş birliğine giderek derinin çevresel etkisinin belirlenmesine ilişkin esasları içeren bir rehber hazırlıyor.

Birçok farklı ülkeden bu konuda bilgi ve deneyim sahibi uzmanların bir araya geldiği Teknik Komite çalışmalarına başladı. İlk toplantısını 1 Ağustos 2024 tarihinde gerçekleştiren Teknik Komite daha sonra 21 Eylül 2024 tarihinde Milano'da Lineapelle fuarının son günü toplandı. Toplantı süresince rehberle ilişkin ilk taslak doküman ile ilgili değerlendirmeler yapıldı.

Spin360'ın yüklenici firma olduğu bu süreçte Teknik Komite üyeleri ile paylaşılan ilk taslak üzerinde alt komite görüşlerinin toplanması sürecine başlandı. 2025 yılının ilk çeyreğinde yayınlanması beklenen rehber ile özellikle LCA (Life Cycle Assessment) metodolojisinin deriye uyarlanabilir yaklaşımlarının tek kaynaktan birleştirilmesi ve uygulamada karşılaşılan belirsizliklerin ortadan kaldırılması hedefleniyor.



**Derinin Çevresel Etkisi Rehberi**

ICT ve UNIDO derinin çevresel etkisinin belirlenmesine kaynak teşkil edecek bir rehber yayınlamaya hazırlanıyor.



# Bentley, Leather Naturally'e katılan ilk otomotiv üreticisi oldu

Bentley Motors, sürdürülebilir deri endüstrisinin küresel sesi olan Leather Naturally'nin ilk otomotiv üyesi oldu.

Bir uluslararası Sivil Toplum Kuruluşu (STK) olan Leather Naturally sorumlu bir dögüsel ekonominin doğal bir yan ürünü olarak sertifikalı ve uygun kaynaklardan temin edilen derinin kullanımını teşvik etmeye adanmıştır.

Leather Naturally ile kurulan bu yeni ortaklık, Bentley'nin sürdürülebilir lüks mobilitede küresel lider olma hedefini vurgulayan Beyond100 stratejisine yönelik devam eden bağlılığını gösteren en son çevresel girişimdir. 2021 yılında Bentley, deri endüstrisinde sorumlu iş uygulamalarını ve çevresel uyumu teşvik eden Leather Working Group'a katılan ilk otomotiv üyesi olmuştur.

Aynı zamanda, İngiliz lüks otomobil markası, müşterilerine zeytinyağı endüstrisinin organik bir yan ürünü kullanarak sürdürülebilir bir deri tabaklama sürecine sahip ilk sürdürülebilir deri seçeneğini sunmuştu. Zeytin Posası Atık Suyu ile tabaklanan deri, zararlı ağır metaller, mineraller ve aldehitlerden arınmış tabaklama maddeleri ile üretilmektedir.



# Gruppo Mastrotto, Coindu'nun oęunluk Hisselerini Satın Aldı.

İtalyan deri üreticisi Gruppo Mastrotto S.p.A., Coindu - Componentes Para A Indústria Automóvel, S.A.'nın çoğunluk hissesini,

işin yeniden yapılandırılmasını desteklemek amacıyla sağladığı sermaye katkısıyla satın aldı.

1988 yılında Portekiz'de kurulan Coindu, yüksek kaliteli deri ve tekstil otomotiv iç donanımları tasarım ve üretiminde lider konumundadır.

Bu işlem sonucunda Coindu, mali ve operasyonel istikrarını güçlendirerek deri sektörünün lider bir grubunun parçası haline gelmiştir. Gruppo Mastrotto için bu operasyon, dikey entegrasyonu ilerletmeyi, şirketin uçtan uca otomotiv iç mekân çözümleri sunma kabiliyetini artırmayı ve küresel pazarda rekabetçi konumunu güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Gomes ailesi, Coindu'da azınlık hissesi sahibi olarak kalacak ve mevcut yönetim, işlem sonrasında şirkette stratejik bir rol oynamaya devam edecektir. Coindu CEO'su Antonio Candido, belirli operasyonel yetkilerle görevine devam edecek ve doğrudan hissedarlara rapor verecektir.



Gruppo Mastrotto Başkanı Chiara Mastrotto, "Bu stratejik anlaşma, büyüme planlarımızla uyumlu olup, işimizi ileriye taşıyan aşağı yönlü entegrasyonu güçlendirmektedir ve hem gelir hem de maliyet yapılarında potansiyel sinerjiler yaratmaktadır. Coindu'nun uzmanlığını kendi deneyimimizle birleştirerek otomotiv sektöründe geliştirilmiş çözümler sunan küresel değer teklifimizi güçlendireceğiz" dedi.

---

## 2024 YILI ULUSLARARASI FUARLAR

25 – 27 NİSAN	KASTORIA INTERNATIONAL FUR FAIR
1 – 4 MAYIS	AYSAF
16 – 19 MAYIS	LEATHER AND FUR FASHION SHOW
03 – 05 HAZİRAN	SHOES LEATHER GUANGZHOU
4 – 6 HAZİRAN	LESHOW MOSCOW
13 – 16 HAZİRAN	GARDA FAIRS ITALY
2 – 4 TEMMUZ	PREMIERE VISION PARİS
10 – 12 TEMMUZ	SHOES LEATHER VIETNAM
16-17 TEMMUZ	PREMIERE VISION NEW YORK
17 – 18 TEMMUZ	LINEAPELLE NEWYORK
07-09 AĞUSTOS	IFCO (ISTANBUL FASHION CONNECTION)
27-29 AĞUSTOS	SHOES DUSSELDORF FUARI
27-30 AĞUSTOS	MOSSHOES MOSCOW
04-07 EYLÜL	AYMOD
3 – 5 EYLÜL	ALL CHINA LEATHER EXHIBITION
15 – 18 EYLÜL	MİPEL
15 – 18 EYLÜL	MICAM MILANO
17 – 19 EYLÜL	LINEAPELLE MILANO
14 – 16 KASIM	SHOES LEATHER HANOI
13-16 KASIM	AYSAF

---

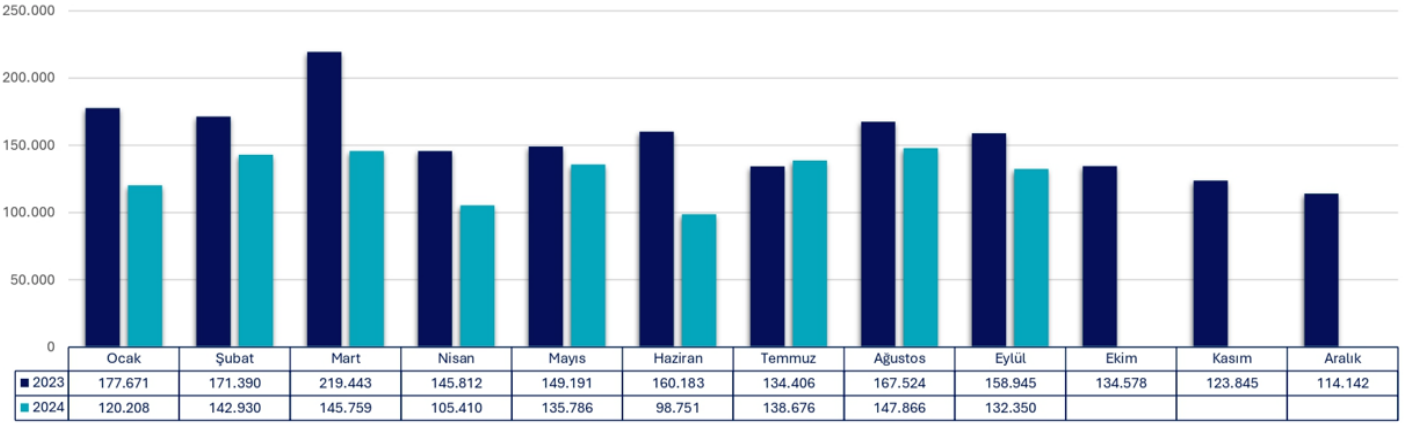
# Sektörel İhracat

İDMİB

İstanbul Deri ve Deri Mamulleri  
İhracatçıları Birliği tarafından  
yayınlanan aylık rapora göre...

Birim: Bin Dolar

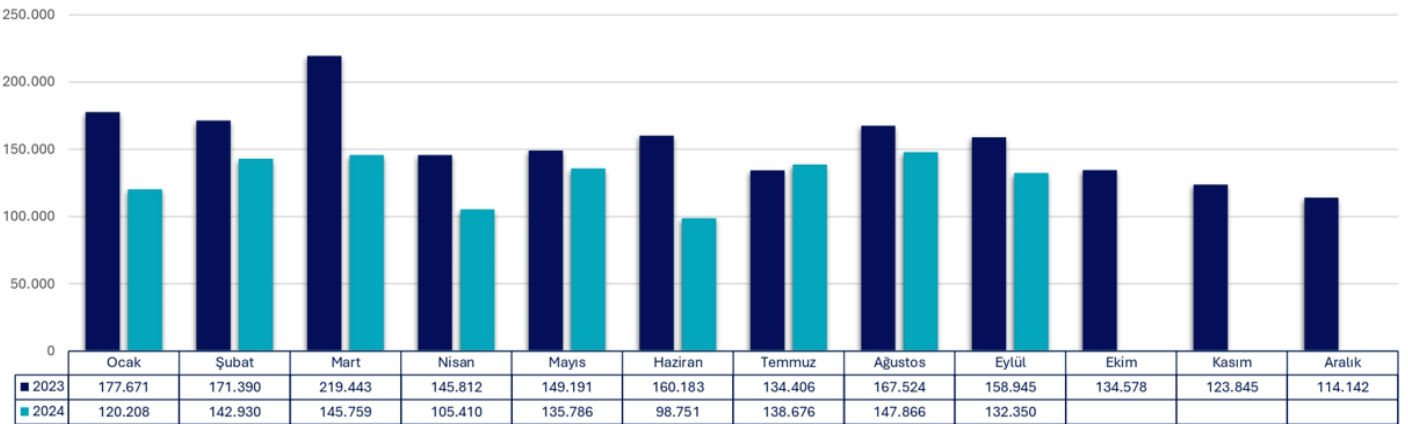
## İHRACAT DEĞERLERİNİN AYLIK BAZDA BİR ÖNCEKİ YIL İLE KARŞILAŞTIRMASI



■ 2023 ■ 2024

Birim: Bin Dolar

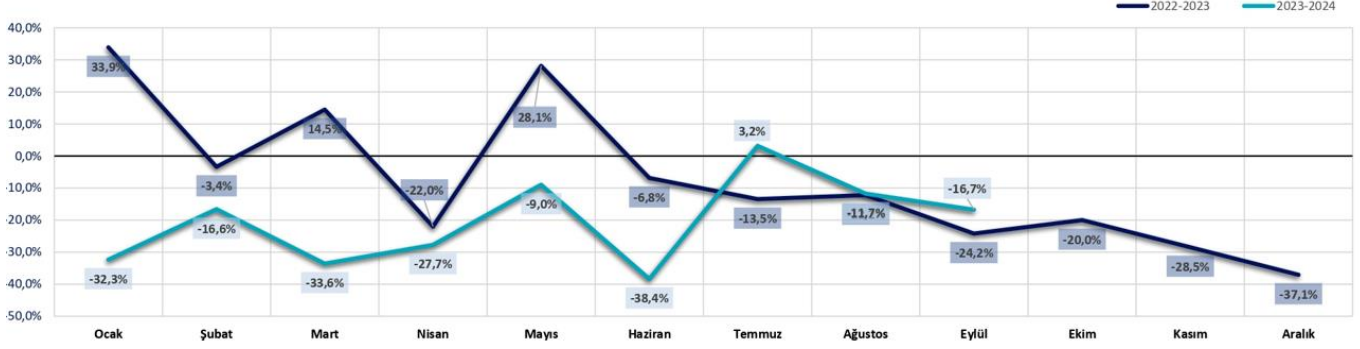
## İHRACAT DEĞERLERİNİN AYLIK BAZDA BİR ÖNCEKİ YIL İLE KARŞILAŞTIRMASI



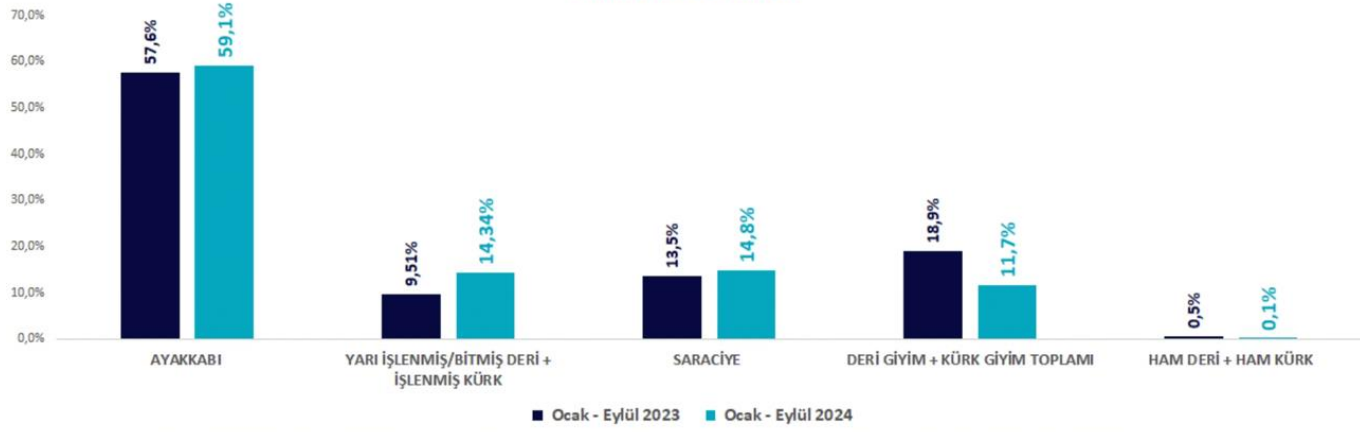
■ 2023 ■ 2024



### BİR ÖNCEKİ YILIN AYNI AYINA GÖRE DEĞİŞİM %



### ÜRÜN GRUBU PAYLARI



### En Fazla Yarı İşlenmiş, Bitmiş Deri İhracatı Yapılan Ülkeler

Birim: 1.000 ABD \$	2023 Eylül	2024 Eylül	Değişim %	Ocak - Eylül 2023	Ocak - Eylül 2024	Değişim %	Pay %
1 HINDISTAN	1.733	1.377	-20,5%	18.329	21.074	15,0%	12,6%
2 ALMANYA	1.150	926	-19,5%	8.141	10.157	24,8%	6,1%
3 İTALYA	451	345	-23,6%	12.409	10.057	-19,0%	6,0%
4 İSPANYA	1.086	871	-19,8%	8.273	8.084	-2,3%	4,8%
5 ÇİN HALK CUMHURİYETİ	537	738	37,4%	5.180	6.726	29,8%	4,0%
6 PORTEKİZ	537	847	57,6%	9.554	6.402	-33,0%	3,8%
7 GÜNEY KORE CUMHURİYETİ	602	545	-9,5%	5.611	6.326	12,7%	3,8%
8 DOMINIK CUMHURİYETİ	324	230	-29,0%	3.714	4.975	34,0%	3,0%
9 JAPONYA	509	687	35,1%	2.976	4.020	35,1%	2,4%
10 MEKSİKA	152	110	-27,8%	475	4.000	741,4%	2,4%
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	7.082	6.676	-5,7%	74.661	81.821	9,6%	48,9%
DİĞER ÜLKELER VE S.BÖLGELER	8.018	10.247	27,8%	91.786	85.462	-6,9%	51,1%
AB (27) TOPLAMI	5.324	4.952	-7,0%	55.292	52.727	-4,6%	31,5%
YARI İŞLENMİŞ/BİTMİŞ DERİ İHRACATI	15.100	16.922	12,1%	166.447	167.283	0,5%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Ekim 2024

### En Fazla Deri Giyim İhracatı Yapılan Ülkeler (GTP 4203.10)

Birim: 1.000 ABD \$	2023 Eylül	2024 Eylül	Değişim %	Ocak - Eylül 2023	Ocak - Eylül 2024	Değişim %	Pay %
1 BİRLEŞİK DEVLETLER	2.074	3.403	64,1%	13.833	15.385	11,2%	20,0%
2 HOLLANDA	1.230	898	-27,0%	9.723	9.236	-5,0%	12,0%
3 KAZAKİSTAN	754	2.178	188,8%	5.637	7.707	36,7%	10,0%
4 FRANSA	1.245	676	-45,7%	9.521	7.093	-25,5%	9,2%
5 ALMANYA	781	532	-31,9%	7.796	5.321	-31,8%	6,9%
6 İTALYA	140	232	65,4%	3.026	3.481	15,0%	4,5%
7 İŞGAL ALT.FİLİSTİN T		961	#SAYI/0!		2.471	#SAYI/0!	3,2%
8 BİRLEŞİK KRALLIK	274	305	11,4%	2.435	2.228	-8,5%	2,9%
9 POLONYA	256	306	19,7%	1.338	1.557	16,4%	2,0%
10 İSPANYA	785	512	-34,8%	1.788	1.545	-13,6%	2,0%
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	7.540	10.003	32,7%	55.097	56.024	1,7%	72,9%
DİĞER ÜLKELER VE	6.373	2.682	-57,9%	45.237	20.849	-53,9%	27,1%
AB (27) TOPLAMI	5.255	3.646	-30,6%	38.878	32.579	-16,2%	42,4%
DERİ GİYİM İHRACATI	13.913	12.685	-8,8%	100.334	76.873	-23,4%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Ekim 2024

### En Fazla Ham Deri İhracatı Yapılan Ülkeler (GTP 41.01-02-03)

Birim: 1.000 ABD \$	2023 Eylül	2024 Eylül	Değişim %	Ocak - Eylül 2023	Ocak - Eylül 2024	Değişim %	Pay %
1 İTALYA	20	0	-100,0%	1.680	951	-43,4%	97%
2 HİNDİSTAN	0	0		0	23		2%
3 İRAN	0	0		0	1		
HAM DERİ İHRACATI	31	0	-100,0%	1.772	984	-44,5%	100,0%

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları/Ekim 2024